

L'Arc, records d'un bar

Em demanen un article sobre el bar L'Arc, i això, que sembla tan fàcil, em representaria relatar vivències d'una nit darrere l'altra de gairebé tota la dècada dels 60. A nivell personal, i també en nom de moltíssims noctàmbuls que ens hi reuníem per xerrar, beure –sovint més del compte–, riure, escoltar música i gaudir de la presència del seu fundador, propietari i *alma mater*, en Lluís Bonaventura. Per això, quan algú em diu que li expliqui alguna anècdota d'aquell esplendorós oasi de llibertat intel·lectual enmig del sòrdid i aclaparador desert del franquisme no sé per on començar. Recordar-les totes és impossible, i fer-ne una acurada tria encara ho resulta més, perquè d'anècdotes sucoses, inversemblants, surrealistes i pintoresques n'hi ha per omplir deu llibres ben gruixuts. El que sí puc assegurar al lector és que L'Arc creava addicció: només d'entrar-hi una vegada, ja n'eres parroquià habitual. En Lluís era molt exigent amb la qualitat de tot allò que servia, i potser per això el seu local era un dels més cars de la Girona de l'època. Dotat d'un enorme sentit de l'humor, i d'un cínic sentit de la vida, publicava originals anuncis del seu bar en l'únic diari gironí d'aquell temps, *Los Sitios*; un d'ells, referit precisament als preus que cobrava, feia: «Café L'Arc. Precios nórdicos». Ara bé,

aquesta característica no espantava pas la clientela, la fidelitat de la qual amb la, diguem-ne, institució, era absolutament irreprotxable. Una de les persones que amb més nocturna assiduitat s'asseia a la barra de L'Arc era un vigilant nocturn, *sereno*, se'n deia aleshores: l'Arnau. L'Arnau era un home entranyable, expert en la cria i engreix de faisans, fuster a hores perdudes i no sé pas quantes altres coses. Sabia parlar de tot, perquè es veu que entenia de tot, però quan s'explicava ho feia utilitzant paraules homòfones o semihomòfones amb les que en realitat hauria d'haver fet servir. Per exemple, deia *frisans* en lloc de faisans, o *demonstració* en comptes de menstruació («La meva dona, tot i ser tan gran, encara té la *demonstració*, ufanejava»). Només bevia *carajillos*, i una vegada que l'alcohol li va fer mal, no per excés, sinó perquè li devia reprendre, va demanar a algú dels presents en el local que anés a acompanyar unes persones a la Residencia Internacional –on ara hi ha l'alberg Cerverí, de la xarxa d'albergs de la Generalitat–, perquè ell havia «ben perdut l'enteniment».

En Lluís havia instal·lat a la part de dalt –que avui dia encara manté, amb retocs, el seu encant original– un escalafanxes que a l'hivern ens aplegava tots al seu voltant. Hi cremaven troncs de llenya que escalfaven l'ambient, i el per-

fumaven. Poca gent deu recordar ja la flaire, i el suau petarrellejar, d'una rabassa en flames!

Qui això signa es va fer un fart, durant tots aquells anys, d'omplir paperets amb ninots. Ninots irreverents, caricatures de bisbes lúbrics, de cristos enjogassats, de capellans arremangant-se la sotana... I de Francisco Franco Bahamonde, el que aleshores era l'invicte *Caudillo* d'Espanya, en les postures més ridícules i en les situacions més vexatòries. No vull pensar què m'hauria succeït si qualsevol d'aquells dibuixos hagués caigut a les mans d'algun dels policies de la Brigada Político-Social que pujaven a l'Arc per vigilar que els allí reunits no conspiréssim. Per sort, cap ni un d'aquells vituperis gràfics em va portar disgustos o maldecaps (sí, però, a mi i a en Josep Pujades, *La llum del quarto fosc*, una rèplica que se'ns va ocórrer escriure, en rodolins, escarnint escenes concretes de *La llum de la veritat*, obra teatral de Narcís-Jordi Aragó i Josep M. Capella que es representava al Teatre Municipal per Setmana Santa a guisa de Passió de Girona. La broma ens va costar uns dies de presó amb llibertat sota fiança, judici per «delito contra la religión católica» i tres mesos i un dia de condemna, de la qual ens vam lliurar en no tenir cap dels dos reus antecedents penals). El cas és que aquells poli-

cies de la *secreta* sempre marxaven de L'Arc sense entendre-hi res, i, és clar, amb les manilles buides. Això no obstant, sí que parlàvem de política, i sí que blasjàvem del franquisme, però mai, mai, quan els *polis* hi eren fent el toc.

Un altre contertuli habitual era el senyor Dalmau, un lingüista de Cassà de la Selva, un gran teòric del llenguatge a qui jo tenia en un elevat concepte fins al dia que em va trencar el plat bonic. El pintor Enric Marquès, que aleshores treballava a París, em va portar, en una de les seves tornades a Girona, un llibre de l'humorista gràfic Topor. És sabut que Topor tenia un estil tanmateix peculiar, moltes vegades cruel, però sempre amorosit per una aura poètica que el redimia de l'aparent maldat. Quan vaig ensenyar-lo a aquell notable cavaller cassanenc, l'home, després d'examinar-lo detingudament, va manifestar el seu profund rebuig a l'obra, tot afegint que, si d'ell depengués, a Topor l'afusellaria perquè algú capaç de dibuixar aquelles atrocitats no tenia dret a viure. I ho va sentenciar convençut i amb un inquietant posat d'inquisidor circumspecte.

Queda encara molta memòria inèdita, però penso que és irresumible, i m'aturo.

JORDI SOLER > text i foto